

Szilágy-Somlyó

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel és támlappal együtt 6 korona.

Nyitási soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Követendő példa.

Meglepte az országot liberalizmusával Kamocsa, ez a komáromvármegyei jelentéktelen kis falucska. Az ottani zsidók templomot avattak s az avatóbeszéd elmondására egy olyan rabbit kértek föl, akiről csak későn derült ki, hogy nem tud magyarul. Erre a zsidók a református lelkészt kérték föl a templomavató beszéd megtartására.

Két dolog bontakozik ki ebből a történetből. Az első annak a megcáfolása, hogy a zsidóság nem érez egyet a magyarsággal, mert ime, csak hogy magyar szó hangozzék el elsőül az új szentegyházban, bebocsátották oda egy más vallás papját. A magyarságnak hozott emez áldozatnak a jelentőségét csak azok értékelhetik, akik tisztában vannak a zsidó a templomához, ősi szokásaihoz. Ez a ma magyar zsidója, aki először magyar és csak azután zsidó. Bizonyos, hogy az országban nem mindenütt tették volna azt meg, amit Kamocsán megtettek és egészen bizonyos, hogy sokan, főleg az orthodoxok közül, megátkozzák a magyarság szeretetét. Azonban a zsidóság zöme ma már közeledik ehhez az állásfoglaláshoz, csak hogy a másik fél föl fogása a kirívóbb és ezt veszik észre és ezért veszik észre.

A másik momentum: a református pap a zsidó templomban. Ez a nagy vallásközösség, az igazi Egy Isten. A kulturális haladása juttatta odáig az embereket, amíg elismerték, hogy az istent nem a rítusok, nem a tradíciók szerint, hanem lélekben és igazságban kell imádni. Akinek kedve van hozzá, teljes joggal levonhatja abból a konkluziót: omlanak a válaszfalak az

egyházak között és közeleg az idő, amikor az emberek egy templomban imádják az Istent, amikor a vallások között csak névleg való különbségek lesznek, amikor a lelkét az áhitatra megnyitó ember előtt eltörpülnek az elválasztó szokások, a megcsontosodott egyházi törvények, amikor megszűnnek az apró torzalkodások és az egész emberiséget átfogó nagy eszmére aggatott apró salangok, amelyek megakadályozzák az innen levő embert, hogy tisztán belásson a tulnan térdeplő emberek érzéseibe, lelkivilágába. Akkor nem az elválasztó semmiségekre, hanem az összekötő egy istenségekre függesztik szemüket.

Ez a vallás megtisztulásának az a stációja, a legmagasabb fok, amelyen túl nem következhet semmi. Ez a szédtő perspektíva azonban egészen bizonyos, hogy ily mértékben és ennyire nem volt benn a kamocsai zsidók lelkében. Az istenimádásban való megtisztulásuknak ily nagy fokára még aligha jutottak el ők sem, de a katolikusok, vagy a protestánsok sem. Ma még a dogmák uralkodnak a lelkükben. A kamocsai zsidók sem jutottak az emberi egyetértés ily magas fokára. Kétségtelen, hogy haladnak feléje, de még sok századdal vannak alább a magaslatnál.

Arra, hogy a református papot bebocsássák a maguk istenházába, nem a felekezeti megértés vezérelte őket, hanem a magyarsághoz tartozandóságuknak átérzése, amely vallási áldozat árán is rákényszerítette őket e cselekedetükre. Kényszer alatt, erkölcsi kényszer alatt cselekedtek és nagyon valószínű, hogy ha ez a kényszerhelyzet be nem következhetik, eszük ágában sincsen, hogy református papot hívjanak meg a templo-

muk fölavatásához. Valóság, hogy a kényszerítő körülmények hiányában föltétlenül inkább rabbit, mint tiszteletet választanak és az istenfőlők hangulag helyeslik ezt s talán csak százazeregyedik mondja rá, hogy úgy is mindegy. S éppen ez bizonyítja, hogy manapság még nem lehet komolyan beszélni az egyházak közfalainak leomlásáról.

Hanem hát közeledünk feléje, mert a magyarság és a zsidó dogmák harcában már kezdik a dogmák elveszteni az ütközetet.

Városi közgyűlés.

Szilágy-somlyó r. t. város képviselőtestülete a Nagy Imre-féle bolthelyiség bérbeadása, illetve újjáépítése ügyében a Weinberger Jakab által tett ajánlatnak 187—1908. kgy. sz. véghatározat értelmében bemutatott költségvetés és tervrajzok alapján való érdemleges elintézése végett folyó hó 15-én rendkívüli közgyűlést tartott.

Miután Weinberger Jakabnak a szóban forgó épületek haszonbérletére vonatkozó ajánlata felolvastattott és az azzal kapcsolatos építkezések tervrajza és költségvetése bemutatott, Szabó György képvis. test. tag Weinberger Jakab ajánlatát elfogadásra ajánlotta, azzal a módosítással, hogy a 15 évi bérleti idő alatt köteles a bérlő a városi fogyasztási adókezelőség részére egy utcafelületi helyiséget vízszolgáltatás nélkül a város rendelkezésére bocsátani. Elnöklő Hegedüs Sándor főjegyző névszerű szavazást rendelve el, a képviselőtestület 11 szóval, 6 ellenében Szabó György módosítását elfogadta. Ezek után azonban dr. Keller Samu azon újabb indítványt terjesztette elő, hogy most már rendeltessék el a névszerű szavazás csupán a Weinberger Jakab ajánlatára nézve, minthogy a Szabó György módosítása szerinti szerződést ajánlattevő esetleg nem fogadná el és tekintettel arra, hogy

a Nagy Imre-féle boltok a városnak jelenleg mit sem jövedelmeznek s így a kérdés elodázása a várost anyagiakban károsítaná, míg ellenben az ajánlat elfogadása esetén a boltok már az évi szeptember 1-től fogva jövedelmezni fognak. A névszerű szavazás megejtésével a közgyűlés Weinberger Jakab ajánlatát 14 szavazattal 4 ellenében elfogadta és meghozta a következő véghatározatot:

„A Weinberger Jakab által tett és Szabó György módosító indítványával kiegészített ajánlatra beadott 11 szavazattal szemben Weinberger Jakab szilágy-somlyói lakosnak ajánlata 14 szavazattal, tehát 3 szavazattal többséggel elfogadva lett és e szerint a város tulajdonát képező Nagy Imre-féle telket a rajta levő épületekkel Weinberger Jakabnak 15 évre Szilágy-somlyó város bérbeadja; köteles azonban bérlő a megajánlott évi 1000 korona bérösszeget 1908. szeptember 1-től fizetni s a bérleményen levő épületeket a bemutatott tervrajzok szerint és a költségvetésnek megfelelőleg átépíteni, átalakítani, a bérlemény területén jó kutat csináltatni; bármennyibe kerül azonban az építkezés, bérlő sajátjából tartozik fedezni a nélkül, hogy a várostól a legesekélyebb megtérítést is követeljen, köteles ajánlattevő az összes épületeket tűz ellen biztosítani, illetve a város által fizetendő tűzbiztosítási díjakat a városnak megtéríteni, a bérlemény után járó adókat a sajátjából fizetni, a bérlet tartama alatt a szükséges javításokat eszközölni a bérletidő lejártával az épületet jó karban visszaadni. Utasította a közgyűlés a polgármestert, hogy a szerződést a határozat értelmében kösse meg, és felsőbb jóváhagyás végett Szilágyvármegye törvényhatósági bizottságához terjessze fel.”

Szilágyvármegye a tudóstegekért.

A temetők ünnepén, halottak napján, a szegénysorsu tudóstegek szomorú ügye lép előtérbe. Mindenütt visszhangra talál a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája

Hullám.

Valaki szenved, akit szerettek —
S szörnyűnek érzem már az életet.
Minthogyha hullám tetejéről
Völgynek rohanna csolnakom:
Esik le kedvem rémületen vakon,
Szívem vonaglik, elmém majd megőrül.

De enyhül im s mosoly a szenvedő —
S már homlokomról tűnik a redő.
Szemembe fény gyűl, tréfa, dal a számra,
Ujong szívem s rajongva hisz,
Szikrázik elmém — s fel magasba visz
Az életkedvnek gyönyörű hulláma.

Kozma Andor.

Gyötrelmek.

Reggel a két Tata-leány elindul hazulról, a suszter-műhelyből. Gizi, az idősebbik, csinos leány, de csak este, mert napfénynél lekiabál az arcáról a koplalás, meg a rossz szobalevegő. Bágyadt szeme körül nagy kék karikák vannak és voltaképpen a leánynak

ez az egész szépsége. Ha este jár az utcán, sokan megfordulnak utána és a ruháján is csak a nők érzik meg a pamutszövet szagát. Már sokszor volt menyasszony, ő legalább sokszor mesélt már róla szomszédéknak, most azonban végérvényesen szerelmes Léner Nándorba, a villamos-kalauzba. A leány azok közül való, akiknek egyetlen helyen a parancsolás, mindenütt másutt az alázatos összecsugorodás jutott osztályrészül. Otthon az apja meg az anyja a szentírást sem vehetné komolyabban, mint az övét, amikor a kis hugára rápirít. Amit elég gyakran megtesz, mert a szíve ugyan csupa szeretet, de parancsolni is okvetlenül kell valakinek.

A kisebb, leány a tizenkétéves Vilma, már sokkal modernebb hölgy. Már teljesen megérti a néne otthoni ártatlan erőlködéseit és nem rontja el a kedvét az ellenszégüléssel, pedig valójában már igen sok okos dolgot adott be Gizinek, de mindig úgy, mitha valami gyerekes ostobaságot mondana. Egyébként cudarul kokett és józan; mindig tudja, melyik férfi nézte meg jobban. A kifizivel meg a hídpénzzel ambiciózusan csal...

Indulás előtt az öreg Tata, komoly és tárgyilagos megvitatás és némi gazdasági tanácsok után odaad Gizinek huszonkét krajcárt, hogy ha már minden áron menni akarnak, menjenek el szakaszjeggyel a nagybátyjukhoz, visszajövet pedig vegyenek két szafaládét ebédre.

Bár Gizi sajnálatosan jó leány, lehetetlen elhallgatnunk, hogy az egész nagybácsi történeti koholmány. Nincs nála semmi kezesnivalójuk, csak a leány okvetlenül fel akar szállni a 314-es villamosra, amelyiken

Léner Nándor a kalauz. Azért, amikor végre ki tudna szabadulni az apja műhelyéből a kis hugával együtt odaáll a Kerepesi ut sarkára a megállóhoz és vár. Várja a 314-es kocsit. Amikor egy-egy alkalmas, de más számú kocsit elereszt, mindig valami szánalmasan ostoba hazugságot hebeg a hugának, aki engedelmes arcot vág, pedig nagyon jól tudja, mennyiben áll a dolog.

Gizi tehát vár.
Aközben a Károly-kaszárnyánál feltűnik a 314-es kocsi.

Léner Nándor az elegáns Léner Nándor, a kalauz, hanyagul, felsőbbbbségesen rángatja a csengettyű szíját és amíg fanyarul mondogatja:

— Kórem, ahol jegy nincs... a kun-kori bajusza alatt egyre jobban mosolyog. Mert tudja már, hogy Gizi okvetlenül ott vár. Ő egyébként már megszokta az ilyesmit, amint a végállomásokon el is szokta mondani.

A kocsit végre odaér a megállóhoz. Gizi a felszállásnál tanulságos dolgokat mond a hugának, sőt a perronon halkan még hozzájuk is tesz újabbakat, hogy ne kelljen az elegáns Léner Nándor szemébe néznie. Végül belökődési hugát a kocsiba és maga is leül lehetőleg simán.

Léner Nándor pedig mindezek alatt a perronon sodorgatja veszedelmes bajuszát és mosolyog a keze alatt. Végül bemegy a kocsiba, megáll a rákvörös leány előtt, utólréghetetlen hanyagsággal szalutál és halkan, lágyan azt mondja:

— Hová tetszik?

Gizi kapkodni kezd. Vilma pedig, aki nagyon jól tudja, hogyan kellene megvadítani

a pökhendi fickót, de nem akarja látni a kinos jelenetet, mivel sajnálja a nővérét, — kinéz az ablakon! Gizi így teljesen egyedül marad a bámulatos Léner Nándorral és még jobban kapkod. Végül előcibálja a táskáját, amiben két hatos és két krajcár unatkozik, azután meg egy zsebkendő és néhány kulcs. Es mialatt a bámulatos Léner Nándor egy szakavatott pillantással áttekinti a pénzügyi helyzetet, a leány kirántja a zsebkendőt és azzal együtt az egyik hatost, ami leesik és a leesett hatosok ősi szokása szerint bebuvík a padló farácska alá. Gizi úgy tesz, mintha észre sem vette volna a dolgot, megváltja a két szakaszjegyet és amikor Léner Nándor ur bágyadt mosolygással azt mondja:

— Leesett valami!...

És lehajol csak úgy a forma kedvéért, — elegánsan int keztyűs kezével és azt rebegi:

— Nem baj, Léner ur, nem érdemes!...

Közben azonban ellepi a hideg verejték és egy pillanatra egészen tisztán érzi a suszterműhely szegénységét. A kis Vilma bizonyosan tudja, hogy gyötrelmet okozna Gizinek, ha keresné a hatost, azért nyugton marad, de a szemét majdnem beleejti a rács közé.

A bámulatos Léner Nándor nagyon jól látja a hatost a kocsit fenékén és úgy áll oda a Gizi elé, hogy a lába eltakarja a pénzdarabot. Es ott áll makacsul. Es társalog enyhén, felelősségmentesen és szellemesen. Így:

— Hová, meddig, Gizike kisasszony ebben a cudar időben?... A vámházig?... Miért nem jött el a multkor a kádársegédek szakegyletének vigalmára?...

kérdő jelszava. Asszonyok! Leányok! Jó lelkek! Köszetek a halottaitoknak szánt koszoruba egy szál virággal kevesebbet s azt ajánljátok föl a halál pitvarában lévő tüdőbetegek meggyógyítására.

Az országban mindenütt rendeznek a szegénysorsú tüdőbetegeknek temetői gyűjtéseket.

Nem sokból áll az egész. Négy, öt uri nő megbeszéli a dolgot. A temető bejárója elé tesznek egy ládikát, szekrénykét, vagy kosarat. Aztán fölváltva őrzik s fölhívják adakozásra a közönséget. És a közönség a maga irgalomadományát oly szívesen adja erre a felebaráti célra. Bizony, ha a könyörületnek ez a munkája divatba jönne, nem 80.000 ember halna meg az országban, de sokkal kevesebb. Ezekkel kevesebb.

Vármegyénk embermentő alispánja, a főszolgabíró, községi előljárók hatalmas segítségével vannak vármegyénkben. Mintegy 200 gyűjtőtársoly van a községekben s a mai naptól azokba szintén gyűjtik az irgalomfillékeket. Csak aztán ezt a szent vámot senki meg ne tagadja.

Lapunkban közzé fogjuk tenni a vármegyénkben s az egyes járásokban gyűjtött adományokról szóló jelentéseket. S örömről szóló beszámolókat. S örömről szóló beszámolókat. S örömről szóló beszámolókat.

Igen kérjük olvasóinkat, közöljék velünk, hogy hol alakult temetői gyűjtő-bizottság? Es általában körjük, hogy segítsük meg a derék egyesületet, mely a gyűjtött összegből elsősorban az életükért nála (és vármegyénkben is) esedező tüdővész betegek gyógyítja ki, másodsorban új tüdőbetegeket gondozó házakat épít. Az ügy sikere hölgyeink kezeibe van letéve.

Győzelmüket hirdessék a fölszártott könnyek és a haláltól megváltott emberek halálajaja.

A burgonya két veszedelmes betegsége.

— Közli a m. kir. növénykórtani állomás. —

Már a közelmúltban felhívtuk a gazdasági közönség figyelmét a burgonya két új betegsége. Egyik a lufodrosodás, másik a gyűrűbetegség. Az idén mindkét betegség oly veszedelmes jelleget öltött, hogy kötelességünknek tartjuk e közlemény gyors és széleskörű elterjesztésével újabb felhívni a gazdasági közönség figyelmét a burgonyatermesztés eme új veszedelmére és az ellene való védekezés módjára megismerésére.

Már évek óta jelentkezik Németországban a burgonyabokrok egy megbetegedése, amely évről-évre fenyegetőbb jelleget ölt s amely, sajnos, már hazánk egyes vidékein is, tudomásunk szerint főleg az ország északnyugati részén, el van terjedve. Levélodrosodás néven ismerjük e bajt, amelyet a Fusarium genushoz tartozó fonalgombák idéznek elő.

E betegségnek, amely már hazánk burgonyatermesztését is erősen fenyegeti, ismeretű jelei a következők: június végén, még inkább azonban július és augusztus hónapokban a burgonyatáblákon egyes növények felső levelei a levélborda mentében többé-kevésbé összehajlanak, szőlőtől kezdve besodródznak, s a levéllemezek ily módon felülre kerültek alsó lapja a sárgától a sárgászöldbe átmenő

színárnyalatot nyer s a bokor levelei felülről lefelé haladva elhalnak.

A levélodrosodás első jelentkezésekor kevés fontosságot tulajdonítottak neki, mert a beteg bokrok látszólag rendes termést adtak s a gumók sem különböztek, legalább külsőleg, az egészséges bokrok gumóitól. Ha azonban a beteg bokrok alatt termett gumókat a köldökhöz közel kettészeliük, úgy azt látjuk, hogy az edények sárga színt öltöttek s e sárga szín, ha a gumó kihajt, átmeleg a szárrészek edényeibe is. Ha ilyen beteg gumót elültetünk, az rendszeren kikel, csak hogy a fejlődő bokrok a rendszeren valamivel kisebbek maradnak, a levelek sodródása és sárgászöldes színeződése korábban kezdődik s a növények korábban kezdenek elhalni. Ha ilyen beteg növényt kihuzunk a földből, még talá-lunk ugyan gumókat a fészekben, ezek azonban aprók, mogyoró és diónagyságúak, sőt még borsónagyságú gumók is találhatók. A termés tehát csekély s amellet a gumók gyakran puhák s rendszeren nem is stolonákon, hanem közvetlenül a földalatti száron ülnek s ez apró gumók sok esetben még a fészekben ki is hajtanak.

Ha már most ezeket a fejlődésükben visszamaradt gumókat ültetjük el, ezek sok esetben ki sem kelnek, ha azonban mégis kikelnek és bokrot fejlesztenek, ezek aprók maradnak, leveleik kezdetlől fogva fodrosak s jellegzetes sárgáspiros színtől a sötétpirosig és kékespirosig a színeződés összes árnyalatait mutatják. Alkalmunk volt a betegség eme mértékét látni a pozsonymegyei pudmerci uradalomban, ahol a beteg bokrok alatt vagy egyáltalán semmi, vagy csak borsónagyságú gumók képződtek, úgy hogy termésről egyáltalán szó sem lehetett.

Láthatjuk az elmondottakból, hogy a betegség kevésbévevése milyen károsodást okozhat a burgonyatermesztőknek. Tekintve, hogy a burgonya több iparágban mint pl. a szesz-, keményítő- és burgonyalisztgyártásnak nyersanyagát képezi, — tekintve továbbá, hogy hazánk egyes vidékein a szegény néposztálynak legfontosabb, sőt helyenként csaknem egyedüli táplálékául szolgál, beláthatjuk, hogy mekkora veszedelmet jelenthet a burgonyatermesztés teljesen megsemmisíteni képes eme betegség nemcsak egyes iparágakra, hanem egész vidékek lakosságára nézve is.

Az egyetlen mód, amely a veszedelmes betegség leküzdésére ez idő szerint rendelkezésünkre áll, az, hogy lelkiismeretes gondossággal válogassuk ki vetési célra az egészséges gumókat. Ez csakis úgy történhetik, hogy július és augusztus hó folyamán, amikor a beteg bokrok az egészségesektől könnyen megkülönböztethetők, még künn a burgonyaföldön megjelöljük a beteg bokrokat (színes rongy rákötésével, vagy jelzőkáró leszurásával), ezeknek termését külön szedjük és semmi szín alatt sem használjuk vetésre. Vetőmagul csakis a teljesen egészséges bokrok gumóit szabad használni!

Ha bármi oknál fogva kényszerítve volnánk tavasszal vásárolni ismeretlen származású vetőgumókat, ez esetben — ezt különösen figyelembe ajánljuk a burgonyatermesztőknek — nem szabad elmulasztani, hogy a vásárló nagyobb mennyiségű, kb. 100 gumót tartalmazó mintát küldjön be Magyaróvárra a növénykórtani állomáshoz megvizsgálás végett. Nevezett intézet díjtalanul végzi a vizsgálatot s értesíti a beküldőt a minta egészségi állapotáról.

Egy másik, ugyancsak veszedelmes újabb betegsége a burgonyának a „gyűrűbetegség“, amelyet bakteriumok okoznak. Ha a beteg gumót kettészeliük, a metszési lapon,

a hajtól $\frac{1}{2}$ —1 cm.-nyire befelé egy többé-kevésbé teljes, barnaszínű gyűrű ölik szemünkre, amely a gumó edényeinek romlása folytán keletkezik. Az egészséges gumó kettévágásakor is látjuk ez edénygyűrűt a ből- és héjrész közt, csak hogy e gyűrű színezetlen, semmiesetre sem barna. Ha csak nagyon kismérvű a gumó fertőzöttsége, akkor a metszési felületen nincs is meg a teljes barna gyűrű, hanem csak helyenként, főleg a köldökhöz közel vannak feketésbarna pontok, vagy vonalak, amelyek bent fekszenek a gumó edényeiben, vagyis a gyűrűben, s ha a köldökhöz át vágjuk ketté a gumót, akkor meggyőződhetünk, hogy e barna pontok nem egyebek, mint keresztülmetezett barna edények.

Ha a beteg gumót kiültetjük, világos, hogy a belőle fejlődő hajtások is betegek lesznek, mert hisz ezek edényei benső összefüggésben vannak a gumó edényeivel. Gyakori eset az is, hogy az ilyen gumó nem kel ki s ha kibontjuk a földből, azt látjuk, hogy a gumó külsőleg egészséges, a belőle fejlődő hajtások elhalnak, még mielőtt a földből kibujtak volna. Ha egy ily hajtás a felszínre kerül is, ott nyomorúságosan fejlődik, a szár rövid marad s apró leveleket visel, amelyek gyakran feketepettyesek s ellentétben az előbb leírt levélodrosodással, alulról felfelé menőleg kezdenek száradni és lehullani.

Az is előfordul, hogy kezdetben egészen normálisan fejlődik a növény, nyár derekán azonban egyik-másik, avagy valamennyi hajtása áttetszővé és barnapettyessé lesz és elszárad; a beteg hajtások levelei feketés, lassan nagyobbodó foltokat kapnak az ereken, összezsugorodnak és lehullanak. A most ismertett esetben a gumótermelés látszólag normális, főleg akkor, ha csak egyetlenegy hajtás beteg. Pedig éppen ezek a gumók a legveszedelmesebbek, mert általuk terjed el a betegség a következő évben.

E betegség okozói bakteriumok, amelyek valószínűleg a szárrész alsó részének repedésein kerülnek bele a növénybe. De belekerülhetnek e bakteriumok a talajból közvetlenül a gumóba is, főleg akkor, ha a vetőgumókat szétdarabolva ültetjük el, ami sok helyen szokásban van.

A gyűrűbetegség elhárítására ugyanazok az irányelvek követendők, mint a levélodrosodásnál. E mellett arra is ügyelni kell, hogy feldarabolt burgonyagumók vetésre ne használtassanak.

Glosszák.

A vasutügy még mindig kedvenc csemegeje a „Szilágy“-nak.

Most meg a kolozsvári „Ujság“-ból hozakodik elő egy cikkkel, a mely a mellett bizonykodik, mennyire előnyösebb a Zilah-bánffy-hunyadi vasutvonal, mint a Szilágy-somlyó—Csucs közötti vasutvonal.

*

Hát ha nem ismernők az ilyen újságírói fogásokat, még fölülhetnők, hogy az „Ujság“-cikkét Kolozsvárt írták. Így csak legfeljebb mosolygunk az ártatlan fufangon, a mely el akarja hitetni velünk, hogy a kolozsváriaknak fáj a zilahi fej.

De ez a cikk éppen arra jó, hogy a Moni Gyula által kifejtett álláspontot erősítse meg; a Zilah—bánffy-hunyadi vasut nem megyei érdekelt szolgál; Kolozsmegye érdekeit szolgálja, ha ugyan fölépülne valamikor. Magának Kolozsvárnak pedig a Somlyó-csucsai vasut, vagy a Zilah—bánffy-hunyadi vasut nagyon egyformán kedves dolog: mind a kettő közvetlen összeköttetést teremt majd Szilágyvármegye és kincses Kolozsvár között.

Úgy hogy ha délután Somlyón, vagy Zilahon vasútra ülünk, akkor este jót sétálhatunk már a kolozsvári korzón, este Nagy Gábornál vacsorázunk, a színházban tapsolunk Szentgyörgyi bácsinak, vagy valamelyik fess primadonnának és még akkor éjjel itthon aludhatjuk a boldogok álmát.

Csak már fűtyölne is az a vasut. . . . De nekünk!

*

A „Szilágy“ kezd beletörődni ama csapás gondolatába, hogy a székel akciói ránk is kiterjesztik.

Bence nevű kollegánk csak attól félt, hogy alaminaszerű felsegítéssel demoralizálják a Szilágy-ság becsületét.

Ne féljen Bence ur, az államnak is van magához való esze. Ha ad kölcsönt, vetőmagvakat, vagy tenyészállatokat, olyan helyre adja, ahol azokat idővel kamatosan meg is kapja.

De a népet megmenti a tőke tulkapásaitól, az uzsorakamatokat kiküszöböli, a

munkaadók és munkásaik között békés, áldásos viszonyt teremt, megtanítja népünket okos, eddig nem látott, nem hallott dologra.

Ezt talán nem lesz oka Bence urnak kifogásolni?

*

Erős hangok hallatszanak oda át, hogy ha már megesezt a nagy szegény velünk, bele vettek a népfölsegítés programjába, hát ezen csak az enyhíthet valamiké, ha ennek az akciónak a székhelye Zilah lesz.

Miért? Mert Zilahon van már megyeszékhely, törvényszék, pénzügyigazgatóság, honvédség. . . . Hát — evészközben jó az étvágy, — legyen ott kirendeltségi székhely is.

Szilágy-somlyónak minék is eféle? Az, hogy a vármegye geográfiai központja itt fekszik (ezt az egyet nem lehet más helyre átvinni) nem sokat nyom a latban ugye?!

Reméljük, a földmívelési miniszter ur talán ez egy esetben mellettünk fog dönteni, ha nem, elmondhatjuk: „Meghalt Mátás király, oda az igazság!“

*

Új fölfedezés előttünk az is, hogy a Gazdasági Egyet magának foglalta le az ócsárolt népfölsegítő akciónak e vármegyére történt kiterjesztésének az apaságát.

Mi eddig úgy tudtuk, hogy az akció sikeréért első sorban Ugron Gábort (ütötték is már érte a „Szilágy“-ban!) érheti gáncs, vagy elismerés. . . . Aztán a Szilágy-somlyó városi képviselő is számot tarthat mint kezdeményező, másod sorban az elismerésre.

De hát: törvénytelen gyerekek soha sincsen apja; törvényes gyerekek nem ritkán több az elégnél.

*

Lezajlott a városi közgyűlés is.

Szegény Nagy Imre ha tudta volna, milyen nagy gondot hagyott a városra, talán másra testálta volna azt a piaci boltot.

Ahogy Frankovits kiköltözött belőle: — árvaságra jutott az a bolt!

A képviselő előbb ki akarta javíttatni; majd nagyot, merészet gondolt: korszerű, emeletes épületet akart emeltetni a helyére.

Majd: jött egy magánvállalkozó, a ki tizenöt esztendőre bérbe venni, saját költségén kijavíttatni vállalkozott a saját szakállára. (Derék egy szakáll az — láttuk mi is.)

Harminc napi törvényes gondolkodás után most már végre dűlőre jutott ez a kérdés is. De úgy halljuk — felebbezést adnak be ellene.

Ha ezt megteszi valamelyik városatya, soha az életben föl nem épül az a bolt, hanem mint érdekes romot fogjuk mutogatni ott a piac közepén talán jó pénzért. . . . Haldokló pénzemberek, utódokban szükkölködő gazdagok: csak reánk, a városra ne testáljatok, mert meggyűlik a bajunk!

*

Hát a főgimnáziumot hova tegyük? Kiküldöttek egy bizottságot, válasszanak, kutassanak, keressenek egy erre alkalmas és olcsó telket.

Hiszen alkalmas telek lenne elég. Ott a Ligeti-féle, György Emőd-féle, a Bánffy-féle telek. . . . De méregdrága mind, a város meg szegény.

Hát adunk mi ingyen egy telket, azaz hogy tanácsot! Tessenek Jerombolni a gőzfűrdő, annak a helyére (a timárszint és a Bem-térnek a befűdött csatornáján túli részét is ide értve) homlokzattal e térre nézőleg a városházáig benyúlólag egy, esetleg kétemeleten oly diszes, oly szép főgimnáziumi épületet emelhetnek, hogy csodájára járhat a világ. . . . Nem lesz eldugva a poklok mögé.

Az elavult színház pedig megfelelőleg újjaépítve, jó lesz majd tornacsarnoknak, rajzteremnek és könyvtárszobának.

Tessenek csak gondolkozni ezen, tisztelt bizottság és városi képviselő urak!

*

Ugron Gábor képviselőnk hát boldog nagyapa lett!

A fiatal főispánné (ifj. Ugron Gábor felesége) két erőteljes fiugyermek mamája lett.

Ugy is dukál: dupla főispánság, meg dupla családi örömek. Ne haljon ki a rabonbánk erőteljes familiája.

*

Az öreg Gáspár Ábrahámot nagy öröm érte. Fiát, lapunk jeles munkatársát, a kereskedelemügyi miniszter — mint azt lapunk más helyén megírtuk, — tekintélyes állásra nevezte ki a minisztériumba. Szép kitüntetés, kivált ha azt a minisztert Kossuth Ferencnek hívják.

Azt beszélik, a kinevezést Wekerle

Már készen is volt a ruhája? Ejnye, ejnye! Pedig dalloztuk a kedves dalát, az „Arja kérem . . .“-et is! A Fluid is várta a kisasszonyt, mivel elígérkezett neki. Játsszotunk találokat is és a Hungler azt adta fel, hogy hány lába van ennihány birkának és volt zálog, de mennyi! Mert senki sem tudta. Magácska tudja-e, Gizike? Nem? Bizony csak kettő! Mert annak, aki enni hány a birkának, csak két lába van!

Gizi sápadzik és egyre jobban kapkod. Szeretné beszívni a pompás Léner Nándor minden szavát, de a leesett utolsó hatos ránehezedik a lelkére és nyomja azt kegyetlenül. Az elmaradt ebéd elrontotta a gyomrát. — A kis Vilma szeretné meggyilkolni a szép fiut, hogy zavartalanul kereshesse a hatost. A legközelebbi megállónál gonosz impertinenciával odaszól Léner Nándornak: — Nézze felszáltak! Menjen jegyet adni!

Léner Nándor odakapja a fejét, ostobán vigyorog és marad, mert különben le kellene lépnie a hatosról.

A villamos e titkos győtrődések közepette a vámházhoz ért.

Gizi, bár úgy érzi, hogy a lelkét is ott hagyja, feláll és kifelé indul. Megfogja Vilma kezét egy pillanatra gyámoltalanul belenéz a

gyönyörű szemébe, aztán kászolódik kifelé. — Halkan azt rebegi;

— Isten önnel, Léner ur!

Amire a csábalak észbontóan szalutál, de a helyéről el nem mozdul.

Gizi már lent áll Vilával együtt a vámház-tér titkos körén és homályos szemével körülnéz, de csak valami szürke forgatagot lát. — Vilma halkan azt mondja:

— Az ördög vitte volna el ezt a majmot! . . . Azzal aztán megindulnak a rakodópart felé, de maguk sem tudják hová?

A bámulatos Léner Nándor pedig a bicskájával kiturkálja a hatost, zsebre vagja, aztán mosolyogva kiáll a perronra és amig a kocsai a hidon dörög keresztül, azon a mondaton tőri a fejét, amit majd a végállomáson lead.

Ebben a formában állapodik meg: — Az angyalát! Már megintennég megveszejtettem egyet!

Aztán tovább mosolyog és izzadt kezével szorongatja a hatost.

Cholnoky László.

Sándornak köszönheti, aki a kitűnő írónak egyik felolvasásán a demokrata körben pár év előtt az öreg Gáspár apó kezét megszorogatva, így szólott hozzá:

— Gratulálok önnek, az itt ülő legöregebb demokratának kiváló, derék fiához!

Wekerlének úgy látszik nemcsak a numerusok világára, de az emberekre is kiterjedő mesés memóriája van. Nem felejtette el a kiváló, tudós író, akit most alkalomadtán tekintélyes állásra neveztetett ki, a ki így minden kilencelés nélkül megérdemelt helyére került.

Bizony szinte hihetetlen dolog az ilyen. Éppen azért jóleső örömmel jegyezzük föl, mint ritka esetet: éppen nem demokratikus korszakunkban.

Kincses Kalendárium 1909.

Régi, kedves ismerősök köszöntenek bennünket a könyvesboltok kirakataiban: a Kincses Kalendárium megszokott piros kötetét. Tulzár nélkül mondhatjuk, hogy ez a legnépszerűbb magyar könyv. Annaira szükséges és annyira kedvelt, mintha nem is irodalmi termék volna; nélkülözhetetlen háztartási cikk ma már a Kincses Kalendárium.

Uj kötetének azonban az irodalmi része is nagyon változatos és értékes. Az emberi tudásnak alig van olyan területe, amelyre a Kincses Kalendárium ki ne terjeszkednék. A természettudományok köréből például nagy tanulmányt közöl a víziről, ennek fizikai és vegyi sajátságairól, földünk életében való nagy szerepéről, az ivóvízről, s a víz ipari alkalmazásáról. Egy másik cikk néhány olyan problémát ismert, amelyre még nem tudnak feleletet adni a természettudósok. A mechanikába tartozik az óriási gőzgépekről szóló cikk, a fiziológiába az érelmeszesedésnek, az erőszakos halálnekemeknek, valamint a szem érzéki csalódásainak ismertetése, a természetrajzba a hangyák értelmességéről, az aranyhalakról, a tenger állatvilágáról, az őslényekről, a konyhakerttről s a magyar dohányról írott cikkek. Az égbolt fénytűneimeit ismertető cikken kívül a modern csillagvizsgáló intézetekről írott cikk a csillagászat kedvelőit fogja leginkább érdekelni.

Azonban mindenkinek az érdeklődésére számot tarthat egy nagy tanulmány, mely a világ végére vonatkozó tudományos elméleteket ismerteti s természettudományokban szereplő új fogalmakon és elnevezéseken kívül helyet kapott a Kincses Kalendáriumban az új erőmérítékegységek ismertetése is. Egy nagy cikk a baktériumokat ismerteti írásban és képen.

A természettudományok után a szociális kérdések foglalkoztatják leginkább a mai kor emberét. Egy nagy és alapos tanulmány a szociáldemokráciában érvényesülni akaró áramlatokat ismerteti. Ide vág a magyar nemességről szóló cikk is, valamint a társadalmi életben sokszor jelentékeny szerepet vivő kitüntetések és rendjelek ismertetése is. Egy praktikus cikk a névmagyarosítás minden ügyében eligazítja az embert.

A történelmi részből kiemeljük a pogány magyarokról, a magyar városokról s a hírneves folyókról, szóló cikkeket. A politikai részben ott találjuk a világ parlamentjeinek, s a köztársaságoknak ismertetését.

Az egyházi vonatkozású cikkek közül az egyik a szerzetes-rendek római generálisait, egy másik a katakombákat, a harmadik pedig a szentek ikonográfiáját ismerteti. A művészeti részben nagy cikk van a gót stílről és a gobelinekről. Gyakorlati értékű az a cikk is, amely a bankok és a börze életében használatos szakkifejezéseket ismerteti.

Ezekon kívül még vagy negyven-ötven tárgy van földolgozva a Kincses Kalendárium új kötetében, kisebb-nagyobb terjedelemben, de mind egyforma gondnal és egyforma érdekességgel. Szóval: az új kötetben is megnyilatkozik a Kincses Kalendárium készítőinek az a törekvése (és egyszersmind sikerének titka), hogy minden évben még többet, tökéletesebbet, még szebbet és még érdekesebbet nyújtsanak a közönségnek, mint az előző esztendőben. Minden haladt és fejlődött a Kincses Kalendáriumban, csak egy maradt régi: az ára. A Kincses Kalendárium ma is csak két korona, mint tavaly volt.

Különfélék.

— **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Ébner Lajos zilahi kir. ügyészt, kit városunk közönsége itteni aljárásbíróvá idejéből ismer, a miskolci kir. ügyészséghez helyezte át hasonló minőségben. — **Ö felsége**

a király megengedte, hogy dr. Körösy Pál kir. járásbíró saját kérelmére a hajdunánási kir. járásbíróshoz áthelyeztessék.

— **Főuri jegyváltás.** Néhai báró Bánffy Györgynek, az országosan kedvelt szilágy-nagyfalusi „Gyurka báró” dalköltőnek nagyobb leányát, Juditot a napokban jegyezte el gróf Bethlen Ádám országgyűlési képviselő.

— **Szanatóriumi gyűlés.** A József kir. főherceg védnöksége alatt álló szanatórium egyesület helyi bizottsága folyó hó 25-én d. u. 3 órakor az állami felső leányiskola gyűléstermében közgyűlést tart, amelyre egy a tagokat, valamint az érdeklődőket az elnökség meghívja.

— **Ugron Gábor nagypapa.** A fiatal Ugron Gábor neje, e hó 17-én Budapesten, szüleinek házában boldog anyává lett, két derék fiúnak ada életet. Az örömhírre a főispán apa Maros-Vásárhelyről nyomban a fővárosba utazott. Gratulálunk országos képviselőnknek a nagypapához!

— **Gáspár Ferenc dr. kinevezése.** Illetékes forrásból értesülünk, hogy lapunk jeles munkatársát, a kiváló író Gáspár Ferenc dr. volt cs. és kir. fregattortost a munkásbiztosítás orvosi tanácsához miniszteri segédtitkári ranggal jegyzővé nevezték ki. A jeles író, a ki mint gyakorló orvos is kiváló helyet foglal el, mind a mellett továbbra is folytatja kiterjedt gyakorlatát, fővárosi (Deák Ferenc utca 12.) lakásán. A kinevezés híret széles körben nagy örömmel és megelégedéssel vették tudomásul. És örömlünkre szolgál, hogy az első köztölt mi gratulálhatunk városunk kiváló szülöttének!

— **A villanyvilágítás felszerelési és berendezési munkálatai** már annyira előre haladt állapotban vannak, hogy az egész mű igen rövid napok alatt teljes befejezést nyer és így előrelátható, hogy a villanyvilágítás városunkban legkésőbb a most jövő november hónap közepén a közhasználatnak át fog adni. Ez okból felkérjük mindazokat, akik a villanyvilágítást már bevezették, hogy lámpaszükségeikről gondoskodni, illetve azokat helybeli raktárunkban kiválasztva megrendelni, — akik pedig eddig még a vezetékbe nem vezették, a bevezetés kivitele iránt minél előbb intézkedni szíveskedjenek. Weisz Salamon és Társa központi villanyvilágítási és erőviteli vállalata.

— **Uj népkönyvtárak.** A földmivelésiügyi miniszter Krasznahorvát, Kraszna, Ráton, Varsolc, Récsé, Magyarkecel községek és a szilágycsehi földmives polgári olvasókör részére államköltségen egy-egy 100 kötetből álló népkönyvtári könyvgyűjteményt adományozott, amelyet — a megállapított minta szerint egybeállítva — a Franklin-társulat fog az érdekelteknek megküldeni.

— **Mintaszüret.** A földmivelésiügyi miniszternek mindeure kiterjedő atyai gondoskodása folytán a mi vidékünkön is mintaszüretet rendeztek és pedig városunk földmives iskolájának szőlőtelepén. E hó 16-án délután egy rövid előadás keretében Csizsár Zsigmond szőlőszeti felügyelő ismertette a szüretelés helyesebb módját. Különösen kiemelte, hogy a szőlő teljes beérése, megválogatása, megfelelő eszközök alkalmazása, legfőképpen a használt eszközök és helyiségek tisztasága, mily óriási befolyással van a bor fejlődésére. Megemlékezett a bor fejtése, szűrése, derítése és kénezéséről is. Azután bemutatta a must cukor és sav, továbbá a bor szesztartalmának meghatározására szolgáló készülékeket, a különféle szüretelő olló, veder, sajtár és kádakat, továbbá szüretelő, préselő és szivattyú gépeket; melyek közül a Röch-féle emeltyűs sajtó tetszett meg a legtöbb szemlélőnek. A második nap (okt. 17-ike) inkább a szüreti vigalmaknak volt szentelve. Mind a két nap benyúlt a késő éjszakában. Vidékünk előkelőségeiből ott láttuk: Albach Gézát, Antal Jakabot, Bölöny Bálintot, Cilek Ernőt, Csizsár Zsigmondot, Donogány Gergelyt, Donogány Jánost, Domby Kálmánt, Fehrenthel Frigyeszt, Fodor Mátét, Hubert Jenőt, Kethely Istvánt, ifj. Kethely Istvánt, Kormos Józsefet, Körösy Endrét, Kirják Józsefet, Krasznay Sándort, Kómvics Vencelt, Nagy Bélát, Nagy Gyulát, Leitner Józsefet, Lengyel Akost, Merza Jenőt, Simay Miklóst, dr. Markovits Jakabot, Simonek Gotthárdot, Major Lázárt és dr. Veverán Györgyöt.

— **Az első hó és a szüret.** Vége a mesésen szép őszi napoknak. Vasárnap még vékony őszi felhőtben gyönyörködhattunk a lombkaszorozta dombok ezer színváltozataiban, hétfőn a ködös, apró permetező hideg eső figyelmeztetett, hogy nem sokáig tart az őszi napsugár, — kedden reggelre fehér hólepel borított el hegyet, völgyet. Esült, ült rajta oly mozdulatlanul, mintha nem is szándékozna onnan tavaszig elmozdulni.

Szerdán még is eltakarodott az első hó csak, a legészakibb fekvésekben csillámlik egy-két apróbbacska folt. Mondják, hogy Tasnád vidékén nagyobb erővel köszöntött be, mert az országuton tíz centiméteres vastag hóréteg ült még ma is. Pedig a szüretet még csak e héten kezdtük volna javában, de a gonosz hideg idő hátrább tolta a szüret idejét. Kérdés, hogy enyhébb időt kapunk-e, vagy még erősebb hidegekre virradunk. Eddig még ugyan egy-két fokos hidegünk a szőlőnek mit sem ártott, sőt minőségileg még hasznára is válik a bortermésnek, ami meg lehetős bőven adja s így telik belőle apadásra is, — bárha a 18—20 koronás mustárak és hektóliterenként 12—13 koronás hordóárak mellett nincs miért spekulálni a minőség emelésére.

— **A visszatetsző szaga és ize** következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

— **Megszűnt az ebzárlat.** Szilágyosomlyó rt. város ebállományára folyó év szeptember hó 4-én elrendelt zárlatot mai nappal megszüntettem. Szilágyosomlyó, 1908. október 15. Bölöny Bálint rendőrkapitány.

— **Halálozás.** Szabó János nyugalmazott körjegyző és földbirtokos folyó hó 14-én 68 éves korában Égerháton elhunyt. Temetése e hó 16-án délután ment végbe nagyszámu gyászolók jelenlétében.

— **Meghívó.** A szilágyosomlyói nőegylet 1908. november 8-án délután 2 órakor a városháza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlést. Tárgegyeztetés: 1) Elnöki jelentés. 2) Titkári jelentés. 3) Pénztáros jelentése. 4) Számvizsgáló bizottság jelentése. 5) Tiszti-kar választása. 6) Választmány megalakítása. 7) Indítványok.

— **Félaru vasuti jegyek.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága a következő hirdetést teszi közzé: Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félaru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1909. évre leendő érvényesítés végett a magyar kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 73. sz.) már folyó évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909. évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az ujak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegben rovandó le. A postabélyeg az érdekelteknek megküldeni. Kérvényre ragasztandók fel. Kérvény, vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalat nem viselnek.

— **Eladó gyümölcsoltványok.** A zilahi m. kir. állami faiskola telepről 1908. év őszen, illetve 1909. év tavaszán 20,000 drb. gyümölcsoltvány lesz kiadható. Az elő nem jegyzett oltványokat, illetve a maradt készletet a faiskola kezelőjének f. évi december 15-éig a földmivelésiügyi miniszteriumnál be kell jelentenie, az ezután fennmaradó készlettel a nevezett miniszterium közvetlen rendelkezés alá esztán csak a miniszteriumhoz intézett kérvény útján lehet oltványhoz jutni, célszerű, hogy a gazdák oltványszükeletüket saját érdekükben folyó évi december 15-éig bezárólag jegyeztessék elő Zilahon az állami faiskola kezelőjénél, mert tavasszal a kezelőség nem lesz abban a helyzetben, hogy szóbeli megrendelés útján oltványokat kiadhasson.

— **A must hamisítását büntetik.** A földmivelésiügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a musthamisítók ellen. A rendelet kimondja, hogy aki tiltott módon készített, vagy kezelte bort forgalomba hoz, vagy elad 600 (hatszáz koronájú) terjedhető pénzbüntetéssel büntetett, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort a törkölyborral, vagy gyümölcs borral összekeveri, mint mesterséges bort készítője, 2 hónapig terjedhető elzárással és ezenfelül még 600 (hatszáz koronájú) terjedhető pénzbüntetéssel büntetett és ezenkívül az illetéktől a tiltott módon készített vagy kezelt bort még el is koboztatik.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) A vetőmagvak belfogyasztási forgalma a lefolyt héten ép oly csekély volt, mint a megelőző héten. Am annál élénkebb sürgölő-

dés volt észlelhető a lucernamag körül. A legtöbb alkudozás azonban meghiúsult a tulajdonosok magasabb követeléseik folytán, mely követeléseknek nincs jogosultságuk: minthogy termelők részéről a kelteténél is több ajánlat érkezik be. Éppen ennek folytán egy kis ollanyhullás volt a hét vége felé látható. Vörös lóheremag. A belföldi termés biztos megítéléséhez nincs semmi támpont, úgy látszik, hogy a termés ez idén 2—3 héttel megkészt. Oroszországból már érkeznek ajánlatok, épügy Csehországból is, még pedig hanyatló árak mellett. Az irány meglehetősen lanya.

Jegyzések nyers áruért 100 kilogramonként: Vörös lóhere 120—130, Lucerna beázott minőségű 104—116, Lucerna világos szemű 125—132, Biborhere 34—36, Baltacim 40—42, Őszi borsó legutóbbi termésű 20—22, Őszi borsó régebbi évjáratu termés 16—18, Tavasz bikkony (Vicia villosa) 40—42, Mustármag 40—42 korona.

— **A baromfitenyésztésből** miképp lehet állandó és nagy jövedelmet biztosítani? A legutóbbi években rohamosan emelkedett nemcsak hazánkban, de a külföldön is a hus ára. Természetes következménye lett ennek aztán az, hogy a közönség a baromfi és tojásfogyasztást óriási mérvben fokozta s így a baromfi és a tojás ára is lényegesen emelkedett. Kétségtelenül bebizonyítottat pedig az, hogy a legolcsóbban állítható elő a baromfi és tojás, csak tudni kell annak módját, mert ismeretes dolog az, hogy nem minden baromfi való hus- vagy tojástermelésre s nem minden vidéken lehet az egyik, vagy másik tenyésztésirányt sikeresen folytatni. Ezen fontos tenyésztési ágazat kellő fellendítésére nagyon jó eszközünk van s ez a Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő baromfitenyésztő szerkesztésével hetenként megjelenő „Baromfitenyésztés” című szaklap, mely immár újévtől kezdve a 7-ik évfolyamba fog lépni. Ezen képes heti-szaklapot a szerkesztőség Kolozsvár mindenkinek, a ki levelező-lapon oda fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küld mutatól, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házagptóló lapot minden tenyésztő megismerje s abból állandó és nagy haszna legyen. A „Baromfitenyésztés” felüli és a legteljesebben tárgyalja a gazdasági és sport-baromfi, éneklő- és diszmadár, galamb és házinyulitenyésztési és értékesítési kérdéseket. Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt használnak és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés”, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. Előfizetési ára: egy évre 10 korona, félévre 5 korona. Előfizetési pénzek e cím alatt: „Baromfitenyésztés” szerkesztősége Kolozsvár küldendők.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi októ. hó 18-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmivelésiügyi Értesítőbe” az állategészségügyi kimutatás Szilágycsémegyről a következő hivatalos adatokat közli: Lépfene: Szécs, Csög, Értávan, Mocsolya, Oláhbaksa 2.u., Szilágycsémeg, Solymos. — Veszesség: Szilágycseh, Érkávás, Hosszúujfalu. — Rühkór: Tasnádszarvad, juh, Kirva ló, Kusaly 2. u. ló. — Bivalyvesz: Krasznahorvát, Vármező, Karika 7. u. — Sertésorbán: Récsé 5. u., Egrespatak, Felsőkekesnyárló 4. u., Mojgrád 2. u., Vármező 3. u., Szamosnagyoroszló, 6. u., Szamosudvarhely 3. u., Tihó 6. u. — Sertésvesz: Hadadnásd, Hidvög, Márkaszkék 2. u., Akos, Erkisfalu 12. u., Tasnádszántó, Ujnémet 4. u., Bádon 4. u., Balla, Pusztarajtele 3. u., Karika 16. u., Kisgoroszló 5. u., Szamoszéplak.

A anyatejtől

elválasztott gyermek, gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót

Orvosok és bábák az egész föld kerekén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió-t,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as esemény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza.

Naponként 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16. K | Negyedévre 4. K
Félévre 8. K | Egy hónapra 1.40 K**FIDIBUSZ**

A legkitünőbb magyar élelapp!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 5 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.— K | Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Hirdetések

a „Szilágy-Somlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel a kiadóhivatalban.

Eladó bor.

Saját termésű husz hektoliter 1906-ik évi fehér

asztali bor

és tíz hektoliter

aszuleadóBölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.**A POLGÁR**

mely július vége óta Szerdahelyi Sándornak, a „Pesti Napló“ hét éven át volt felelős szerkesztőjének kiadásában és szerkesztésében jelenik meg — az egyetlen magyar reggeli kétkrajcáros lap.

Velünk maradt Vázsonyi Vilmos zseniális publicista-tollával, egyik vezércikkirőnk Lengyel Zoltán és egyesültek velünk közéletünk mindama kiváló erői, kik A Polgár-ral egy irányban dolgoznak.

Szeptember hó 1-én új előfizetést nyitottunk A POLGÁR-ra.

A Polgár előfizetési ára:

Egész évre . . . 16 K — f.
Félévre . . . 8 K — f.
Negyedévre . . . 4 K — f.
Egy hónapra . . . 1 K 40 f.

Egyes szám Bpsten és vidéken 2 kr., (4 fill.)

Előfizetni bármely postahivatalnál lehet.

A Polgár kiadóhivatala: VI. Nagymező-u. 12.

2838—1908. szám.

Faarverési hirdetmény.Szilágysomlyó rendezett tanácsu város tanácstermében 1908. évi október hó 31-én délután 3 órakor tartandó nyilvános szó és írásbeli árverésen eladás alá bocsáttatik Szilágysomlyó r. t. város tulajdonát képező saját határában a „Magura“ nevű erdőrészen fekvő, üzemterv szerint 39.06 k. hold kiterjedésű rendes vágásterületén található összes lábon álló faanyag, mely a szilágysomlyói m. kir. járási erdőgondnokság becslése alapján mintegy 851 m³ szőlőkaró, táviridapózna, vasuti talpfa és hordódonga termelésre alkalmas tölgytörzs műfárezsletre, — 2604 üm³ (125 cm. magas) bükk és műfára nem alkalmas tölgyhasáb fára, 2192 üm³ (125 cm. magas) bükk és műfára nem alkalmas tölgy dorongfára becsültetett.

Kihasztnálási idő 2 év.

Kikiáltási ár összesen 16058.75 korona.

Bánatpénz 1606 korona.

Zárt írásbeli ajánlatok bánatpénzzel és azon nyilatkozattal szerelendők fel, mely szerint ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, — az árverés megkezdése előtt az alulírt árverési elnök kezéhez adandók be.

Utóajánlatok, távirati ajánlatok, vagy a kellően felnem szerelt és határozatlan öszszegről szóló ajánlatok, el nem fogadtatnak.

Árverési és szerződési feltételek alulírt elnöknel és a szilágysomlyói m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alak alatt megtekinthetők.

Szilágysomlyón, 1908. október 17.

Hegedüs Sándor.

főjegyző, bizottsági elnök.

AZ „ÜSTÖKÖS“

a legjobb magyar vicelap.

Hetenkint 20 oldal, színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökösre“ ha csak 1/4 évig is, ingyen kapja a tavalyi 1907. évi teljes bekötött évfolyamot, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. (Kívánatra megküldjük az 1908. január 1-től megjelent számokat is 3 koronáért.)

Előfizetés:

Negyedévre (okt.—dec.) 3 korona.

Félévre 6 korona.

1 évre 12 korona.

Utalványcím: „ÜSTÖKÖS“, Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, a Magura-utcában levő házask telkem szabad kézöl, jutányos árban eladó. A telken van: az utca felölí részén 4 szoba, — belső épületben 3 szoba, konyha, kamara, — külön épületben egy kis szoba, — 18 méter hosszúságú sziklába vágott száraz pince, melyben három sor hordó fér el, előtte tágas kocszi szin, — egy 4 lóra való istálló, — 8 méter hosszú, cseréppel fedett tengeri göré, alatta köből kiakott szeméttartó, — és egy 100 hektoliternyi ürtartalmu esővizeztartó medence. Bővebb felvilágosítást nyujt

Bölöni Sándor,
ügyvéd.

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalettmódeli közül a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Inyen mutatványszámot küld a „Budapesti Bazár“ kiadóhivatala. Budapest, VIII., Bazár-utca 22. (Budapesti Bazár-ház.)

BÖLÖNI SÁNDOR**KÖNYVNYOMDÁJA**

*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, díszítésekkel és a legújabb szerkezetű GYORSSAJTÓVAL ellátott könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

** TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET, **

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAKODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Hoczkás és sima levélpapirokkal,

boritékok-, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papirkészlettel rendelkezik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

*** „SZILÁGY-SOMLYÓ“ ***

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.

8897—1908. kig. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alólirott nyilvános versenyárgyalást hirdetek a Zilahon építendő törvh. egyemeletes sebészeti pavillon és földszintes orvosi lakás felépítése alkalmával teljesítendő következő:

A) Sebészeti pavillon.

1. Földmunka	1875.61	korona
2. Kőműves	54460.86	"
3. Elhelyező	1274.05	"
4. Kőfaragó	2944.60	"
5. Ács	9304.31	"
6. Tetőfedő	1643.85	"
7. Bádógos	3239.56	"
8. Asztalos	9897.29	"
9. Lakatos	6339.40	"
10. Mázoló	1951.84	"
11. Padozati	6639.94	"
12. Üveges	2177.20	"
13. Pöczegödör	958.57	"
14. Vízvezeték és closett vezeték	9596.00	"
15. Szobafestőmunka	1410.80	"
16. Fűtés-berendezés	5642.00	"
17. Vasmunka összege	9265.60	"
18. Különfélék	5063.12	"
19. Vízmentesítés	7407.00	"

Összesen . 141091.61 korona.

B) Orvosi lakás.

1. Föld-, kőműves és elhelyező munka	8866.92	korona
2. Kőfaragó	293.55	"
3. Ács	3513.15	"
4. Tetőfedő	576.72	"
5. Bádógos	957.37	"
6. Asztalos	1352.00	"
7. Lakatos	845.80	"
8. Mázoló	326.80	"
9. Üveges	205.89	"
10. Kárpitos	98.00	"
11. Szobafestő	228.00	"
12. Burkolati	339.32	"
13. Kályhás	376.00	"
14. Vízvezeték	2170.00	"
15. Különneműek	196.98	"

Összesen . 20346.50 korona.

A. † B. összesen 161,438.11 korona erejéig engedélyezett munkák elkészítésére a következő feltételek mellett:

1. Az árlejtésben részt vehet minden hazai vállalkozó és szakértő iparos, ki üzletének gyakorlására hatósági engedéllyel bír.

2. Ajánlat mindenik munkacsoportra külön-külön is tehető.

3. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A kellő béléggel ellátott ajánlatok és mellékletei legkésőbb folyó évi november hó 12-én d. e. 10 óráig nyújtandók be hozzám. Az ajánlat külső borítékán a következő felírás használandó:

„Ajánlat a Szilágyvármegyei közkórház sebészeti pavillonja és orvosi lakása építéséi és kapcsolatos munkáira“.

5. Az ajánlattevők tartoznak az ajánlati egész, vagy részleges összeg 5%-át kitevő bántépénzt a zilahi m. kir. adóhivatali pénztárba, hivatkozással a hirdetés számára készpénzben, vagy biztosítékképpes értékpapírokban az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló letétnyugtát az ajánlathoz csatolni.

6. Az ajánlatok f. évi november hó 12-én délelőtti 10 órakor fognak hivatalos helyiségben felbontatni, mely tárgyalásnál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkákra vonatkozó általános és különleges feltételek és tervrajzok a zilahi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt (Széchenyi-utca 24. szám) megtekinthetők.

Az ajánlati mintalapok díjtalanul, a költségvetési példányok pedig ikenként 2 korona díj mellett fent nevezett államépítészeti hivatal által a jelentkező pályázóknak ki fognak szolgáltatni.

8. Az egyes, vagy összes mintanemekre ezek alapján kiadandó ajánlati összeg úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírandó.

Ugynevezett általányösszegű ajánlatok is figyelembe fognak vétetni.

9. Az ajánlattevők ajántaikkal a versenyárgyalás napjától számított hat hétig kötelezettségben maradnak.

10. Azon pályázók, kik az ajánlott ipari munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek az ajánlatukban ily képesítéssel bíró üzletük vezetésével megbízott iparost megnevezni és annak képesítését igazolni.

11. Az 1907. évi III. t.-c. 13., 14. és 15. §-ai teljes mérvben érvénybe juttattnak ezen versenyárgyalásnál vagyis azok mindegyike ajánlattevőt a törvényhatósággal szemben kötelezi, csakis azon ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a zilahi m. kir. államépítészeti hivatal által kiadott mintának megfelelően vannak megszerkesztve.

12. Fenntartom magamnak azon jogot, hogy az ajánlattevők közül a jutányosság szemmel tartása mellett a munkák végrehajtásával azt a vállalkozót bizhassam meg, aki a helyes és jó teljesítésre a legtöbb biztosítékot nyújtja s esetleg benyújtott ajánlatokból el is tekinthessek.

Zilah, 1908. évi október 12-én.

1—2 Török István,
alispán.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint Budapestről művészi körutazást téve, e városba jöttem s itt tartózkodásom idejére

FESTÉSZETI MŰTERMET

rendeztem be. Készítek természet vagy fénykép után életnagyságu arcképeket olajban vászonra, melléknagyságtól fogva egész életnagyságig hű kivitelben felelősség mellett.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, oltár- és szentképeket, régi képek kitisztítását vagy kijavítását, megrendelésre táj- és életképeket.

A legszebb és legbecesebb család ereikje szeretteink arcképe, a legszebb család meglepetés, ugyszintén kegyeletes az elhunytaknak is arcképeit megörökíteni fénykép után a család számára, melyeket is a legübbben felelősség mellett ígérem, arc, haj, szem, szín megmagyarázása után legrövidebb idő alatt itt helyben elkészíteni.

Női festészeti és rajziskolát is nyitok, hol alapos oktatást adok, szabadkézi rajz, szénrajz (creon) Pastell festés és olajfestésben, vászonra, selyemre bársonyfestésben (tű), munka úgy tempera festésben, minták és természet után.

Az előre haladást tanusítva, minden két hónapban kiállítás rendezek a tanulók műveiből.

Beiratkozni lehet műtermemben október 1-től, délelőtt 9 órától 12-ig, délután 3-tól 5-ig.

Műtermem Szilágy-somlyón a régi uri kaszinó helyiségben.

A művészet iránt érdeklődő urak és urnők műtermemben mindenkor szívesen láttnak.

5—10 Kész szolgáljuk:
Vasadi Kalicza Károly,
akad. festőművész.

Eladó.

A néhai Thuróczy Sándorné-féle birtokrész, betiltetetlen szőlőterület, nagy gyümölcsös, két nagy uri lakás, megfelelő udvarral és veteményes kerttel, haszonbérbe, esetleg

örök áron eladó.

Értekezhetni lehet Nagykárolyban Mike Gyulánál, Szilágy-somlyón Némethy Zsigmond urnál.

TRISKA J.

Erdély első zongora nagy raktára.

Ajánlja hires bel- és külföldi cégektől eredő zongoráit, piáninoit, saját gyártmányu cimbalmát és ujonnan berendezett hangoló és javítató műhelyét, melyben használhatatlan, régi zongorák a technika legújabb vívmány alkalmazásáival javíttatnak szakszerűen és gyorsan.

Telefonszám 419.

Olcsó bérlet.

Tíz évi jótállás.

Részletfizetésre is.

Eladó Zilahon egy 6-járatu kereskedelmi és vámörlesre alkalmas gőzmalom.

Felszerelve: koptatóval, porszívóval, szellőztetővel és saját villanyvilágítással.

A malom 1 holdas belsőségen fekszik, amelyhez egy lakosztály, raktárhelyiség és egy pékműhely tartozik.

A malom jó üzletembernek aranybánya.

Fizetési feltételek a legkedvezőbbek.

Értekezhetni a malomhelyiségben.

Pozsonyi Aladár hengerműmalma, Zilahon.

10234—1907. tkvsz.

Hirdetmény.

Pecsely község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t.-c., az 1889. XXXVIII. t.-c., az 1891. XVI. törvényeknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján ide értve e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §. a) és 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket 6 hónap alatt, vagyis 1909. évi április hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szogálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az alábbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1909. évi április hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazokat, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXI. t.-c. szerinti el-

járás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXIX. t.-c. 16. §. alapján történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi. hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1909. évi április hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyennemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek, azok a felek, akik a hitelező bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz, egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Szilágy-somlyó, 1908. szept. 23-án. M. kir. járásbíróság mint tkvi. hatóságtól.

KORMOS, kir. járásbíró.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 41.,

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!